

Komunikatīvās pieejas nozīme latviešu valodas kā svešvalodas apgūvē Rīgas Stradiņa universitātes medicīnas studentiem

Daiga Tetere, Dace Žibala, Aija Rubene

Rīgas Stradiņa universitāte, Valodu centrs, Latvija

Ievads. Mācot svešvalodu, ir svarīgi definēt tās apguves mērķi – vai valoda tiek mācīta informācijas apmaiņai kā sociālās komunikācijas instruments, vai arī uzsvars tiek likts uz leksiku, gramatiku un pareizu teikumu struktūru. Saziņa nenozīmē precīzu izrunas vai pareizu gramatisko formu lietošanu, bet gan zināšanas par sociāli korektu valodas līdzekļu izvēli. Prasme adekvāti lietot valodu noteiktās situācijās tiek atzīta par svarīgāku nekā gramatikas likumu teorētiska pārzināšana.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Identificēt komunikatīvās pieejas izšķirošo nozīmi, mācot latviešu valodu kā svešvalodu Rīgas Stradiņa universitātes medicīnas studentiem. Šim nolūkam veikta teorētiskās literatūras analīze svešvalodu un latviešu valodas kā svešvalodas apgūvē, izmantoti empiriskie novērojumi un pieredzes analīze. Datu ieguvei izmantota anketēšana un studējošo intervijas.

Rezultāti. Komunikatīvā pieeja ietver šādas kompetences: sociolingvistisko, diskursa, stratēģisko un kultūrsociālo, kuru pamatā tiek attīstīta prasme izmantot sociālās komunikācijas stratēģijas, lai īstenotu komunikatīvos mērķus. Komunikatīvais mācību process ir studentcentrēts. Tas paredz valodas apguvi virzīt tā, lai studentos izraisītu un izkoptu iekšējo aktivitāti, t. i., lai studenti, pozitīvu motīvu vadīti, ne tikai apzinātos mācību mērķus un uzdevumus, bet arī piedalītos komunikatīvo līdzekļu izvēlē un savu sasniegumu novērtēšanā. Anketēšanas rezultāti liecina, ka studentu viedoklis par šo metodi ir atšķirīgs. Kā pozitīvie faktori tiek minēti tematiskā pieeja, lomu spēles un improvizācija, kur docētājs darbojas tikai kā konsultants un ir labvēlīga, samērā brīva gaisotne valodas nodarbībās, taču daļa respondentu norāda arī, ka ļoti svarīgi ir zināt un izprast valodas sistēmu un struktūras un prast tās pareizi lietot.

Secinājumi. Kaut gan klasiski valoda tiek mācīta gan kā forma, gan kā saziņas līdzeklis, tomēr saskaņā ar komunikatīvo pieeju svarīgāka par gramatiski pareizo valodas formu ir izteikuma saprotamība un tādas valodas apguves vides nodrošināšana, kurā students no pirmā brīža ir aktīvs valodas lietotājs un apgūst stratēģisko runas kompetenci, kas ļauj viņam tikt galā ar neparedzētām situācijām. Anketēšanas rezultātā secināts, ka, mācot latviešu valodu kā svešvalodu medicīnas studentiem, komunikatīvo pieeju vēlams apvienot ar integrēto pieeju, kurā līdzvērtīgas ir gan valodas sistēmas, gan kultūras, gan komunikatīvo iemaņu, gan lingvistisko zināšanu apguve.